

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 353. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591131986160/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

Byen nævnes allerede af Herodot, og den skal have været behersket af et mægtigt præsteskab, der i 3. årh. f. Chr. blev styret af kong Ergamenes. — Citatet anføres på Græsk og oversættes ikke på Latin.

s) Qu. Rom, 113. — Om Plutark se V. discurs note f, om det citerede skrift note o her ovenfor.

t) V. Plutarch. de Iside p. 354 & Strab. L. I p. 43. — Om Plutarch se V. discurs note f, om Strabo note t til XIV. discurs.

u) Luc. XIV, 7. — »Men han sagde en Lignelse til Gæsterne, da han gav Agt paa, hvorledes de udvalgte sig de øverste Sæder ved Bordet . . .«.

v) De stud. Leg. c. VI, § 2, p. m. 31. — Om Maimonides se note p til XXII. discurs.

x) § 3. — Citatet anføres på Hebraisk og oversættes på Latin.

y) Caspar Schwenkfeldt von Ossig var en tysk mystiker (1490—1561), der på grund af sit fjendtlige forhold til den ydre kirke og sakramenterne forkætrede både af Lutheranere og af Katoliker og derfor måtte flakke rundt fra land til land. Falster bruger her (åbenbart ikke helt med rette) hans navn i betydning af præstehader.

z) quemdam, læs quamdam. Rettet i Falsters eget exemplar.

æ) tamen er i Falsters eget exemplar rettet til temere.

XLII. DISCURS.

a) I de oftnævnte latinske randgloser bemærkes om dette stykke: Indholdet er opdigtet.

b) Den navukundige filosof Descartes eller Cartesius (1596—1650) nærede den anskuelse, at dyrene er kun maskiner, blottede for evne til at føle glæde og smerte.

c) Med Vuillisius mener Falster sikkert den engelske læge Thomas Willis (1622—75), blandt hvis skrifter

også findes et om dyrenes sjæl (de anima brutorum).

d) L. VIII, c. 28. — Om Plinius den ældre se note j til VIII. discurs.

e) L. XIV ad Attic. ep. 9. — Det er Ciceros brevveksling med hans gode ven Atticus (i 16 bøger), som Falster her citerer.

f) Lib. I. H. V. cap. 12. — Om Ælian og hans her citerede *Varia Historia* se II. discurs note p. Citatet anføres på Græsk og oversættes på Latin.

g) Ibid. c. 11. — Citatet anføres på Græsk og oversættes på Latin.

h) L. XI, c. 19. — Ælians skrift om dyrene er hans andet hovedværk ved siden af den oftere omtalte *Varia historia*. — Helike, landskabet Achajas gamle hovedstad, liggende på nordkysten af Peloponnes, sank år 373 i havet som følge af jordskælv.

i) facti, bør maaske rettes til factæ.

j) § CXVIII, p. m. 205. — Antoine Legrand, f. i Douai i begyndelsen af 17. årh., d. i England i slutningen af årh, franciskanermunk, var en frugtbar filosofisk forfatter og ivrig tilhænger af Descartes. — I Falsters eget exemplar er her i marginen tilskrevet en ved bogens beskæring beskadiget note om bylder og skab som ydre tegn på indre skade.

XLIII. DISCURS.

a) Følge de latinske randgloser sigtes der til hospitalspræsten hr. Terkel Nielsen Jedsted (1719—31 hospitalspræst i Ribe, 1731—43 sognekapellan v. S. Catharina el. Sortebrødrekirke i Ribe). — I Falsters eget exemplar er her tilskrevet en ligeledes beskadiget note med henvisning til Valerius Maximus.

b) XXVII, 3, 4. — Bibelordet lyder: »Men Høvedsmanden og de, som var med ham og bevogtede Jesus, da de saa det Jordskælv og hvad der skete, frygtede de saare og sagde: sandelig, denne var Guds Søn.«